

© Carles Santos

**he de ser castigat per
no haver estimat mai ningú**

de carles santos

Teatre Lliure: Montjuïc – Espai Lliure: 17, 18, 19, 24, 25 i 26 de maig a les 21'30h.

he de ser castigat per no haver estimat mai ningú

composició i interpretació **Carles Santos**

i els equips del **Teatre Lliure**

producció **Cia. Carles Santos / M.O.M. Marta Oliveres Management**
amb el patrocini d'**Estrella Damm**

durada aproximada de l'espectacle: **1h. sense pausa**

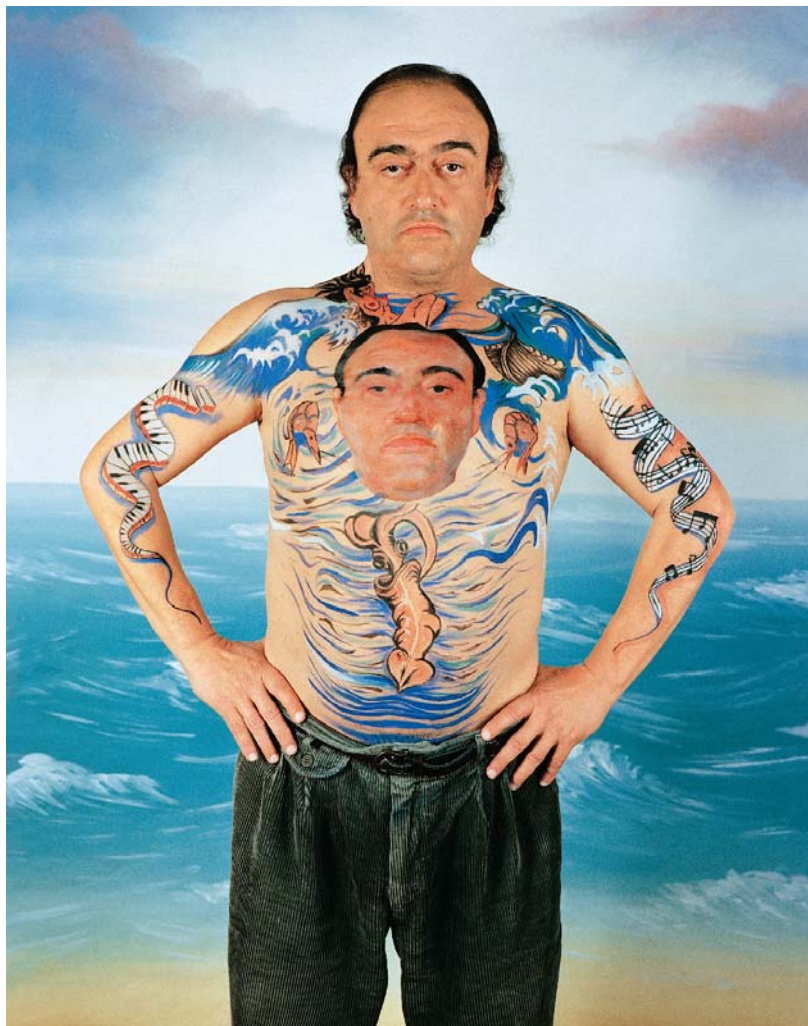
Carles Santos és Músic Resident del Teatre Lliure

La **Companyia Carles Santos** està subvencionada per la **Generalitat de Catalunya - ICIC**, el **Ministerio de Cultura – INAEM** i l'**Ajuntament de Barcelona – ICUB**

Després d'estrenar *El fervor de la perseverança* dins el Festival d'Òpera de Butxaca, aquesta temporada tornem a comptar amb la presència de Carles Santos a l'Espai Lliure.

Es tracta, en aquest cas, d'un cicle de sis concerts que ocuparan les nits del mes de maig. Santos, acabat de guardonar amb dos premis Max per *La meua filla sóc jo*, estrenada a la Sala Fabià Puigserver el 2005, torna a enfrontar-se a les seves peces per a piano sol, seguint la línia de *No al no*, el concert amb el qual el 2002 ja va presentar a la Sala Fabià Puigserver la seva obra com a compositor i intèrpret de piano.

Una ocasió poc habitual per gaudir de les peces pròpies en la trajectòria del músic de Vinaròs, una de les màximes figures de la música contemporània catalana.

visca el piano!
fragment

El 24 d'agost del 2002, Carles Santos estrena *No al no*, una peça llarga per a piano sol, al Festival d'Edinburg. Després d'haver presentat els espectacles *L'esplèndida vergonya del fet mal fet*, *La pantera imperial* i *Ricardo i Elena*, va decidir donar a conèixer la seva obra com a compositor i intèrpret de piano. Finalment, sempre hi ha el piano. Des de l'enregistrament del disc de piano sol *La porca i vibràtica teclúria* (1994), Santos compon i interpreta al piano un *continuum* musical, una peça llarga de piano, un *work in progress*, que va modificant durant aquests anys. Amb títols diferents com *Codi o estigma?* (1998), *No al no* (2002) o *Transfer* (2005) Santos no para de treballar en la seva obra pianística amb un desafiament tècnic complex, que introdueix el seu coneixement profund d'obres com les de Cage, Stockhausen o Ligeti, però que avança per camins totalment personals i incorpora l'acció musical i teatral, fins arribar a tocar el teclat amb el puny, els braços, el cap o amb una bola com de billar.

No al no és un títol molt significatiu. Podria ser el lema de l'estètica combativa de Santos. En uns temps de crisi de les ideologies i de les avantguardes, davant de l'autocomplaença, el retorn a l'ordre, la retòrica postmoderna o el nihilisme estèril, Santos aposta per la imaginació creadora, per una cultura crítica i combativa més propositiva que nostàlgica o conservadora. «La singularitat és subversiva», ha escrit el poeta Edmond Jabès. Tota l'obra de Santos apareix com un singular, múltiple i apassionant cant energètic i vital, que entusiasma i sedueix, i s'alça, singular i subversiu, contra l'alienació i el consumisme de la nostra societat postcapitalista, a favor del coneixement, el plaer i la llibertat creadora.

manel guerrero

conversa amb carles santos

fragments

(...) Parlem del piano. Des de l'academicisme propi del Conservatori vas passar a la interpretació de músiques molt diferents, com ara *Klavierstücke* de Stockhausen; d'aquí a aquell minimalisme particular i, finalment, a les extenses composicions que ofereixes als teus concerts. Què determina aquesta evolució pianística?

Jo crec que he manifestat una evolució estètica en la música de piano (a vegades com a intèrpret, en altres com a compositor) igual que l'he tingut en altres manifestacions artístiques. Actualment, el que faig al piano està molt en consonància amb el meu treball teatral. En aquestes llargues obres, com *No al no*, que tenen molts elements i contrastos, em sento com al teatre, acompanyat i amb molta llum. També hi ha molta teatralitat en la meua manera de tocar, i això és una aportació del teatre a la meua música.

Tot i així, tornar sobre Bach com ho fas tot sovint o escometre el teu projecte de posar en escena o en pantalla les variacions Goldberg representa un canvi d'enfocament absolut, no?

Sí, és una altra cosa, però això lliga també amb el fet que cada dia toco Bach, Chopin o Brahms. Això per a mi és un plaer i una sort, una "sort clàssica" que complementa el meu treball creatiu. Em costa entendre que hi pugui haver algun compositor que no sigui capaç de tocar un instrument amb propietat, amb prou desimboltura per disfrutar-hi. En el romanticisme tothom ho feia, però també Béla Bartók o Manuel de Falla. Ara hi ha una generació de compositors que no toquen cap instrument com Déu mana, ni dirigeixen, ni semblen estar en contacte amb el vessant lúdic de la música. Són els que no practiquen el plaer. La música té una part sensual a la qual no s'ha de renunciar. Pel que fa al meu projecte amb les *Variacions Goldberg*, es tracta d'una cosa cinematogràfica i musical. El tema principal l'interpretarà la pianola, i la resta es farà amb diferents pianos, i potser compondré alguna variació coral que s'hi introduirà pel mig.

Ni tan sols per consideració al més fidel historicisme interpretatiu?

Bé, hi ha qui només interpreta Bach amb un clavecí, però jo aquí no hi entro. Penso que si J.S. Bach hagués vist un piano hauria compost per a aquest instrument. De fet, a mi m'agrada més la seva música en piano que en clavecí, tant per la interpretació com pel so.

Tornant al tema de l'estil. Suposo que ets conscient que sempre s'ha associat en Carles Santos amb el minimalisme repetitiu, encara que sigui aquell *passionate minimalism*, com va anomenar-lo Tom Johanson. De fet, composicions com *Bujaraloz by Night* són com una bandera de la teva obra pianística. Tot i així, l'evolució del teu estil transcorre per molts més camins, i molt més diferents, que aquells en els quals se t'encasella. Això es deu a la teva tècnica pianística?

Crec que sí. És la inèrcia mateixa de l'instrument, la tècnica pianística, que em porta a abandonar estils que tenen evidents limitacions i m'empeny a fer coses més complexes. M'han estimulat molt els diferents virtuosismes desenvolupats en la història del piano; els diferents "pianismes", com si diguéssim. Henry Cowell, per exemple, va introduir tècniques com el "cluster" o ús dels pedals, de la qual es pot derivar un virtuosisme de nou encuny, no tan allunyat dels decimonònics com la gent es pensa. En aquesta línia, la meva tècnica inclou fer el contrapunt amb "clusters" molt controlats, l'ús d'esferes com una alternativa a la digitació i una pila de tècniques més. Es pot desenvolupar tot un catàleg de noves tècniques en les quals es mostri un control absolut i no es faci necessari haver de tocar al principi de forma convencional per demostrar al públic que saps tocar. Hi ha molta gent per a qui això no és més que una broma. Aquest prejudici encara dura, i ho fa també en altres arts, com la pintura. A molta gent, contemplar una pintura de Miró continua provocant-li estupor i desconfiança.

En quina mesura està present en el teu treball pianístic compositiu la música europea i nord-americana del segle XX que has tocat i que exigeix lectures musicals i tècniques molt diferents?

Gran part de la interpretació d'aquestes obres constitueix un interessant desafiament tècnic, però jo em vaig decantar per allò que exigia una tècnica clàssica. És com si fos una ballarina que fes dansa contemporània mantenint la tècniques de les puntes.

D'entre aquella música europea hereva de Darmstad hi ha coses que no disten tant de la música nord-americana. Recordes, per exemple, el cas de les obres com *Continuum* de György Ligeti, una obra pràcticament repetitiva, tot i l'obsessió per la complexitat i el control que la caracteritzen?

Sí, però en Ligeti ha tingut un component quasi *fluxus*. Té una obra per a cent metrònoms, i jo, no sé si va ser a Long Island, li vaig veure dirigir un concert en què ell estava de cara al mar i el públic a la sorra. Sortia vestit de director i amb faristol i dirigia el mar ell mateix.

Tens una obra per a piano que ha adoptat molts noms (*Codi o estigma, No al no, Transfer*) i que evoluciona com a *work in progress*. Continuaràs treballant-hi?

Sí. La continuaré i la reformularé cada vegada, com fins ara, afegint-hi fragments i transformant-ne coses.

Continua sent el piano l'eix del teu treball artístic?

Sí. Ho és.

josep ruvira

(entrevista inclosa a *Carles Santos Visca el piano!*)

carles santos

Pianista, compositor i artista polifacètic. Comença a estudiar música de molt petit (als cinc anys ja tocava el piano). Posteriorment va estudiar al Conservatori Superior de Música del Liceu de Barcelona. Va continuar els estudis a París, amb els mestres Février, Casadesús, Magda Tagliaferro i Margaret Long; i més tard a Suïssa, com a alumne de Harry Datymer. El 1961 va començar a actuar com a pianista, interpretant obres de Bartók, Schönberg i Webern.

El 1968 va traslladar-se als EUA, on va conèixer músics d'avantguarda com John Cage, l'obra del qual va marcar molt l'estil, l'actitud i l'estètica posteriors que ha passejat com a intèrpret per escenaris de tot el món.

Als anys setanta va fundar, juntament amb Josep Maria Mestres-Quadreny, el Grup Instrumental Català (GIC). Durant aquesta època va conèixer Pere Portabella, amb qui va començar a treballar en cinema com a compositor, intèrpret, guionista i fins i tot realitzador.

Ha rebut diversos premis i condecoracions, com el Premi Nacional de Composició de la Generalitat de Catalunya (1990); el Premi Ciutat de Barcelona de la Música (1993); el Premi Ciutat de Barcelona a la Projectió Internacional (1996); la Creu Sant Jordi (1999) i diversos premis MAX pels seus espectacles escènics.

A més de la seva producció musical, cinematogràfica i escènica, Carles Santos també és creador d'una important obra plàstica, principalment fotogràfica.

Durant el 2006 ha estat objecte dues exposicions sobre el conjunt de la seva obra, l'una a la Fundació Miró i l'altra al Museu Tèxtil i de la Indumentària, de Barcelona. Aquesta temporada ha presentat també al Lliure el seu últim espectacle, *El fervor de la perseverança*, dins el Festival d'Òpera de Butxaca. També li han concedit dos premis Max al millor director musical i la millor composició musical per *La meua filla sóc jo*, espectacle presentat al Teatre Lliure la temporada 04-05.

En motiu del 40è. aniversari del Secretariat de Corals Infantils de Catalunya acaba d'estrenar la cantata *Flor d'escarabat*, amb lletra del poeta Albert Roig.

discografia de carles santos

compositor valencià

Ameda, València, 2002. Cd col·lectiu inclòs al Dossier Comunidad Valenciana *Ars Nova*.

sama samaruck suck suck (òpera-circ de carles santos)

K Industrial Cultural, 2002 (KVCD017). Veus: Mariona Castelar, Antoni Comas, Clàudia Schneider, Angela Laurier, Nedjma Merahi, Vincent Rebours, Pascal Sogny. Música interpretada pel Grup Instrumental de València, direcció Carles Santos. Cor: Lieder Camera, direcció Josep Vila. Orquestració: Pere J. Puértolas. Composició, direcció i llibret: Carles Santos.

obertura musical per a una biennial

Generalitat Valenciana, València, 2001. Autor i director: Carles Santos. Banda Unió Musical de Lliria, Banda Municipal de València, Banda Primitiva de Lliria.

Peces: *Fanfarrà musical, 11509 notes per a 2001 músics*.

l'adéu de lucrècia borja

Universitat de València, 2001. Antoni Marsol, baríton; María José Riñón, soprano; Sílvia Tro, mezzosoprano, Antoni Comas, tenor; Orfeó Universitari de València; Orquestra Filharmònica de la Universitat de València; Renata Casero, piano; Pau Puig i Laia Puig, dolçaines. Orquestració: Pere J. Puértolas. Text: Joan Francesc Mira. Direcció: Carles Santos.

un dit és un dit

Cd inclòs al número 7 de la revista *Cave Canis*, Barcelona 1999. Maribel Monar, soprano; Inés Borrás, piano; conjunt Instrumental de 18 músics. Direcció: Carles Santos.

Peces: *Un dit és un dit*.

alter músiques natives

Generalitat de Catalunya, Barcelona 1995. Cd. col·lectiu.

Peces: *To-ca-tí-co-to-ca-tá (1978)*.

himne del segon congrés català de cuina

K. Indústria Cultural, 1995. Música: Carles Santos; Lletra: Xavier Olivé i Carme Ruscadella. Agrupació Musical Rapitença i Coral Pau Casals. Uma Ysamat, soprano.

Peces: *Himne*.

la porca i vibràtica teclúria

Institut d'Edicions de la Diputació de Barcelona, Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona, Benecé Produccions, S.L., Clara Films S.A., Carles Santos, Xavier Atance, Oscar Vallés, Josep Clanchet, Marta Guardiola, Barcelona 1995. Piano: Carles Santos.

Peces: *La porca i vibràtica teclúria*.

promenade concert

Música per a una acció original de Xavier Olivé. 20 d'abril de 1993. Fundació Joan Miró, 1993. Uma Ysamat, soprano; Agustí Fernández, piano; conjunt instrumental.

Peça: *Promenade Concert*.

música per a las cerimònies olímpiques barcelona'92

On the Rocks, Barcelona 1992. Fanfara de Cerimònies, Banda Simfònica de la Unió Musical de Llíria, Cor de València, Cor d'Asdrúbila, Orquestra Ciutat de Barcelona. Direcció: Carles Santos.

Peces: *Obertura Hola, Fanfara promenade, Fanfara atletes, Fanfara Maragall, Fanfara medieval, Fanfara COOB, Fanfara jurament, Fanfara Montjuïc, Fanfara Torxa, Fanfara del rei, Fanfara maratón, Fanfara clausura, Marrajo –per a Expo'92–, La notaria de Utrera –per a Expo'92–, Piromusical.*

belmonte

Virgin España S.A., Madrid 1991. Banda Simfònica de la Unió Musical de Llíria. Direcció: Carles Santos.

Peces: *Unísono, Empeño, Tres mujeres, El toro, Esplendor del miedo y la insolencia, Primer toque y estructura de la arrogancia, Segundo toque y solo de aliento de banderillas, Pre-pasodoble, Pasodoble, Tercer toque, Muerte.*

five voices

Intakt Records, Zurich 1989. Veu: Carles Santos. CD col·lectiu amb Greetje Bijma, Shelley Hirsch, Anna Homler i David Moss.

Peces: *Tramuntana Tremens, Cant.*

carles santos: piano

Grabaciones Accidentales, Madrid 1988. Piano: Carles Santos.

Peces: *Flagel·lació o immobiliàries, A la piscina de Misericòrdia Ubach, Sèrie 3-C, El meu llit i el teu llit, Fins l'últim llagostí.*

perturbación inesperada

Linterna Música, Madrid 1986. Piano: Carles Santos.

Peces: *Aquesta es la història que mai podré oblidar: una trista història d'amor, d'un amor que mai, mai, mai podrà acabar, Sauna, La boqueta amplificada, Xavier Riba, Marit reflexionant al despatx, Pertorbació inesperada.*

pertorbació inesperada

Disc inclòs a la revista Àrtics n. 3, Barcelona, 1986. Veus: Carles Santos, Mariaelena Roqué.

VI muestra internacional de teatro de valladolid.

Edició especial de Linterna Música per a la Fundació Municipal de Cultura de Valladolid, 1985. Composició i interpretació: Carles Santos.

Peces: *Alfombra*.

pianotrack

Linterna Música, Madrid 1984. Piano: Carles Santos.

Peces: *Bujaraloz by Night, Pianolerolerolero-lalero, Armandino 77, Una nit abans de la nit americana, La nit americana, La convalidació o la cançó del tremall, Fragment del proper disc.*

canto de itzpapálotl

Barcelona: Ediciones Polígrafa SA, 1982. Música: Carles Santos. Veu: Betsy Pecanins. Disc inclòs al llibre-objecte *Mariposa de obsidiana*.

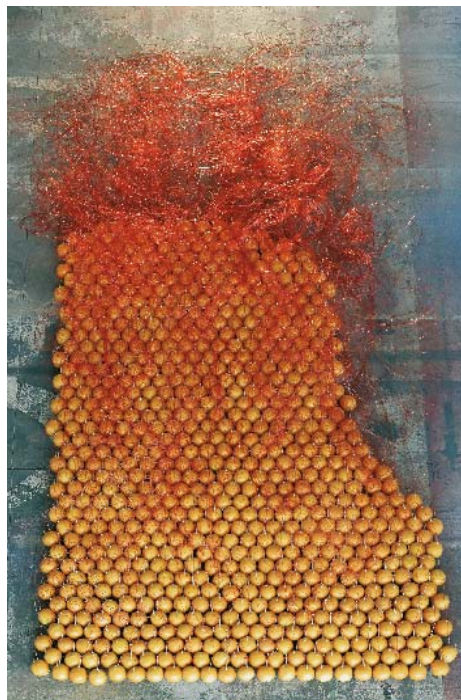
voice tracks

R.A. Taylor, Nova York 1981. Veu: Carles Santos.

Peces: *To-ca-ti-co-to-ca-tà, Cant energètic, Pepa, La sargantaneta, Conversa, Autoretrat.*

carles santos: piano

Edigsa, Barcelona 1977. Piano: Carles Santos. Peces de Cowell, Cage, Webern, Stockhausen i Mestres- Quadreny.

espectacles destacats

1986	<i>Perturbación Inesperada</i> <i>Misericòrdia Ubach</i>
1987	<i>Arganchulla Arganchulla Gallac</i>
1989	<i>Tramuntana-Tremens</i>
1991	<i>La Grenya de Pasqual Picanya</i>
1992	<i>Asdrúbila</i>
1995	<i>L'esplèndida vergonya del fet mal fet</i>
1996	<i>Figasantos-Fagotrop: missatge al contestador, soparem a les nou</i>
1996/97	<i>La pantera imperial</i>
2000	<i>Ricardo i Elena</i> <i>El Barbero de Sevilla</i>
2001	<i>L'adéu de Lucrecia Borja</i>
2002	<i>Sama Samaruck Suck Suck</i>
2003	<i>Lisístrata</i> <i>El Compositor, la Cantant, el Cuiner i la Pecadora</i>
2005	<i>La meua filla sóc jo</i>
2006	<i>El fervor de la perseverança</i>

més informació:

www.carles-santos.com

www.martaoliveres.com